

Hyväksytty 28.8.2019
kokouksessa

8.7.2019

Digi arkeen -neuvottelukunnan 3/2019 kokous

Aika Maanantai 13.5.2019, klo 13–16

Paikka VM, nh.Paja, Mariankatu 9, Helsinki (+ etäyhteyshmahdollisuus)

Puheenjohtaja Marianne Heikkilä

Neuvottelukunnan jäsenet

Tiina Vyyryläinen, edunvalvonta-asiantuntija Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry
Hanna Kari, vapaaehtoistoiminnan päällikkö, HelsinkiMissio ry
Tiina Etelämäki, vs. toiminnanjohtaja, Enter ry
Kristiina Korjonen-Kuusipuro, post-doc tutkija, Itä-Suomen yliopisto (etäyhteys)
Markku Möttönen, Näkövammaisten liitto ry
Pekka Räsänen, professori, Turun yliopisto
Eveliina Saari, FT, dos. johtava tutkija, Työterveyslaitos
Liisa Tiainen, vastaava asiantuntija, Vanhustyön keskusliitto ry (etäyhteys)
Miikkael Ringman, kehittämissuunnittelija, Suomen Settlementiliitto ry
Merja Heikkonen, toiminnanjohtaja, Kynnys ry
Ville Vaarne, viestintäpäällikkö, Suomen kirjastoseura ry
Sami Älli, Saavutettavuusyksikön johtaja, Kehitysvammaliitto ry
Sari Vapaavuori, kehittämisspäällikkö, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
Laura Andersson, yhteiskuntasuhdejohtaja, Invalidiliitto ry
Virva Viljanen, asiantuntija, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry
Tiina Salminen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Panu Artemjeff, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
Leena Aaltonen, kulttuuriasianneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Katju Holkeri, finanssineuvos, valtiovarainministeriö
Marjukka Saarijärvi, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Sihteeristö

Johanna Nurmi, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Heikki Talkkari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Sanna Juutinen, hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö
Pirre Laaksonen, koordinaattori, valtiovarainministeriö
Anna Oravakangas, viestintäasiantuntija, valtiovarainministeriö

Poissa:

Nina af Hällström, toiminnanjohtaja, SAMS Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Jana Turk, projektikoordinaattori, Moniheli ry
Ulla Korhonen, Apuomena ry
Kirsti Timperi, toiminnanjohtaja, TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry
Terhi-Anna Wilska, professori, Jyväskylän yliopisto
Satu Miettinen, professori, Lapin yliopisto

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Liite 1)

Puheenjohtaja Marianne Heikkilä avasi kokouksen kello 13.00 ja toivotti kaikki, myös uudet jäsenet tervetulleeksi mukaan toimintaan ja kokoukseen.

Kerrattiin lyhyesti kevään aikana tapahtunutta ja kiitettiin kaikkia osallistumisesta toimintakertomuksen koostamiseen sekä sen julkistamiseen 28.3. ja yleisötilaisuuteen 29.3. Molemmat tilaisuudet olivat erittäin onnistuneita (29.3. verkkolähetystä seurasi koko ajan yli 200 henkilöä) ja niistä on saatu hyvää palautetta. Mediassakin ollaan näytty kevään aikana; mm. Helsingin Sanomien mielipidepalstalla (8.4.), [suomidigi.fi:n blogikirjoituksissa](https://suomidigi.fi/n/blogikirjoituksissa), Valtioexpon paneelissa 7.5., Karjalainen-lehdessä sekä sosiaalisessa mediassa (#digi-arken).

Edellisen kokouksen (28.2.) pöytäkirja hyväksyttiin kohtaa 4 tiivistäen.

2 Digi-identiteetti: henkilötunnuksen uudistamisesta ja muut käynnissä olevat lainsäädäntöhankkeet JulkICT-osastolla

Lainsäädäntöneuvos Sami Kivivasara, valtiovarainministeriö

Kivivasara kertoi syyskuussa 2017 työnsä aloittaneen henkilötunnuksen uudistamistyöryhmän valmistelusta. Suomen nykyhetkinen henkilötunnus on yksilöivä tunnus. Henkilötunnus sisältää lisäksi myös tietyt henkilötiedot (syntymäaika ja sukupuoli). Työryhmä selvittää mm. seuraavia asioita: tunniste kaikille Suomeen tuleville (päästäisiin eroon mahdollisista rinnakkaisista tunnuksista eri rekistereissä), neutraali muoto (erityisesti sukupuoli mutta myös syntymäaika), tietoa kysytään vain kerran –periaate, omien tietojen hallinta ja hyödyntäminen, identiteettivarkauksien estäminen.

Työryhmän laatimassa väliraportissa on hahmoteltu kolmea erilaista ratkaisumallia tulevaisuuden yksilöivälle tunnukselle ja siihen liittyväksi hallintamalliksi. Mallit eivät ole toisiaan poissulkevia ja niitä voidaan viedä eteenpäin samanaikaisesti. Yksilöivän tunnuksen muodon ohella oleellista on kehittää myös käytännön toimintamalleja tunnuksen käsittelyssä, esim. ettei tunnusta käytetä tunnistamiseen eikä tunnuksessa olevia henkilöä koskevia tietoja käsitellä tarpeettomasti. Väliraporttiin on kirjattu muutamia ehdotuksia suosituksiksi ja kehittämislinjauksiksi (lausuntojen sisällöistä tarkemmin kokousmateriaaleissa). Raportti oli talvella lausunnoilla, mutta työryhmälle voi tarpeen tullen esittää ehdotuksia ja kommentteja.

Työryhmän työ jatkuu vuoden 2019 loppuun asti ja tuloksena pitäisi olla esitys kansalliseksi toimintamalliksi henkilöiden yksilöimiseen Suomessa ja kuvata viranomaisten rooli henkilöön liittyvien ydintietojen hallinnassa.

Huomiotavista ulottuvuuksista keskustelussa tuotiin esille mm. muun sukupuolisten sekä iän huomioiminen, joka toimii usein erilaisina syrjäntäperusteena.

Kivivasara esitteli myös lyhyesti sähköisestä tunnistamisesta (VRK/Juha Mitrusen kalvoilla) tehtyä esiselvitystä.

Keskusteltiin siitä, että konkreettinen eteneminen asiassa vaatii vahvan poliittisen tahtotilan. Oleellisena asiana keskustelussa nostettiin esiin tarpeeksi pitkät siirtymäajat muutosten toteuttamiselle.

3 Lyhyt tietoisku ajankohtaisesta teemasta: Suomi.fi:n viestit-palvelu

Kehityspäällikkö Juha-Pekka Myllymäki, Väestörekisterikeskus

VRK muuttuu vuoden 2020 alusta Digivirastoksi, ja siellä ylläpidetään nytkin jo suomi.fi-viestejä. Suomi.fi-viestien kautta voivat erityisesti viranomaiset lähettää tiedoksiantoja, esimerkiksi päätöksiä. Noin 200 asiointipalvelussa on Suomi.fi –viestit käytössä, joista suurin osa kuntien kirjaamoja. Viestien vastaanottajia n.200 000 henkilöä, eli tavoitteisiin ei olla vielä päästy määrällisesti.

Kansalaisjärjestöpuolelta ajateltuna erityisesti muiden/toisen puolesta asiointi on tärkeää. Nyt jo käytössä on suomi.fi –valtuudet toisten puolesta asiointiin. Vuoden 2019 loppupuolella tulee vielä mahdollisuus valtuuttaa joku toinen henkilö lukemaan viestejä omasta puolestaan. Puolesta asiointitapahtumia n. 200 000 /kk.

Keskustelussa kysyttiin Kelan palveluista, jotka eivät ole vielä osana suomi.fi-viestejä, mutta neuvottelut asiasta ovat kesken. Verohallinto sen sijaan on jo vahvasti mukana.

Kysyttiin onko VRK:ssa tutkittu missä ollaan onnistuttu/epäonnistuttu, johon todettiin ettei olla tutkittu, mutta tämä olisi hyvä asia ja Myllymäki sanoi vievänsä viestiä eteenpäin.

Todettiin myös, että vaikka palvelu sinänsä on hieno asia, tulee itsemääräämisoikeus- sekä saavutettavuusasioita silti pitää edelleen vahvasti esillä.

Pohdittiin myös kuntien järjestämien palvelujen suuruutta volyymeissa ja erityisesti pienten kuntien resurssi- ja haasteita toimia digitaalisesti. Kysyttiin onko mietitty skaalautuvuutta pienempään päin ja onko kunnille apuja tai ohjeistusta tms. tarjolla. VRK on asiasta tietoinen ja kuntiin panostetaan toki. Samalla pyritään pitämään Kuntaliitto tiivistä yhteistyössä mukana ja saamaan kuntia myös tekemään yhteistyötä toistensa kanssa.

4 Toimintasuunnitelma loppuvuodelle 2019, käsiteltävät teemat, toimintatavat

Liite 2: Toimintasuunnitelma (luonnos 6.5.2019)

Sihteeristöstä Marjukka Saarijärvi piti lyhyen alustuksen aiheeseen, jonka jälkeen jakaannuttiin neljään ryhmään, joissa työskenneltiin 30 minuuttia. Myös etäyhteydellä osallistuneet osallistuivat omana ryhmänään. Ryhmät käsitelivät samojen kysymysten kautta toimintakertomuksessa nostettuja huomioita ja ehdotuksia (Tarkennukset, konkretia / Kohderyhmät ja yhteistyökumppanit / Kolme tärkeintä konkreettista toimenpidettä / Miten me (VM, nvk, sinä, sinun organisaatiosi, joku muu taho, mikä, jne.) voimme tehdä em.3 edistämiseksi / Muita huomioita).

Kaikkien ryhmien kootut vastaukset Liitteessä 3. Sovittiin ryhmätöiden koontin jakamisesta kaikille tiedoksi ja käyttöön.

Lopuksi sihteeristö esitteli lyhyesti neuvottelukunnalle jo kertaalleen kommentoimille toimitetun toimintasuunnitelmaluonnoksen, jonka päätteeksi päätettiin lähettää se vielä kerran toiselle kommenttikierrokselle.

5 Muut asiat

Ehdotettiin mahdollisuutta kutsua pankit/pankkien edustajia keskustelemaan neuvottelukuntalaisten kanssa syksyllä voimaan astuvista maksupalveludirektiivi 2, eli PSD2 (Payment Services Directive 2), -sääntelyyn liittyvistä muutoksista.

Seuraavien kokousten/tapahtumien ajankohdat (kalenterikutsut lähetetään kokouksen jälkeen kaikille):

- Kesäkuu ke 19.6. 13-15 vierailu Elinkeinoelämän keskusliitto
- Elokuu kokous ke 28.8. klo 9-12
- Syyskuu (vierailu tai vastaava) ke 18.9. klo 9-11
- Lokakuu kokous 8.10. klo 13-16
- Marraskuu kokous to 14.11. 9.30-12.30
- Joulukuu (vierailu tai vastaava) ke 4.12. klo 13-16

Muistutettiin kaikkien voivan kirjoittaa blogeja suomidigiin (yhteys sihteeristöön pirre.laaksonen@vm.fi) ja jakamaan somessa ahkerasti "digiarkeen –juttuja". Myös omissa järjestölehdissä tai muissa vastaavissa sekä some-kanavissa julkaistuja juttuja voi mieluusti lähettää sihteeristölle tiedoksi.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.50.

Liitteet	Liite 1: Edellisen kokouksen (28.2.2019) pöytäkirja Liite 2: Toimintasuunnitelma (6.5.2019 luonnos) Liite 3: Ryhmätyöosio_KOONTI_kaikki vastaukset 13.5.2019 DA nvk kokous
Jakelu	Neuvottelukunnan puheenjohtaja, jäsenet ja sihteeristö, alustajat